

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-11-12

Vår referens

Marija Andonovski

Sektionschef

marija.andonovski@malmo.se

Remiss - Justitiedepartementet - Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102) STK-2025-1499 TN-2025-2176

Sammanfattning

Till fastighets- och gatukontoret har inkommit remiss från stadskontoret (STK 2025–1499) för besvarande. Remissen utgörs av slutbetänkandet i *Utredning om en stärkt tillsyn av tivolin och en översyn av vissa uppgifter som utförs av Polismyndigheten (SOU 2025:102)*.

Första delbetänkandet, *Säkrare tivolier (SOU 2025:40)* är sedan tidigare överlämnat till regeringen och Malmö stad har yttrat sig över detta delbetänkande (TN-2025-863).

Nu förevarande slutbetänkande omfattar frågor som är av betydelse för tekniska nämndens vidkommande, så kallad vändande av ordningslagen vad avser tillståndsmyndighet för användande av offentlig plats, markupplåtelse, tillstånd till sprängning inom detaljplanelagt område, tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område, tillstånd för den som är under 18 år att använda luft- eller fjädervapen inom detaljplanelagt område utomhus, tillstånd till användning av pyrotekniska varor och tillstånd enligt lokala föreskrifter för att upprätthålla ordningen på offentlig plats. I slutbetänkandet föreslås att kommuner tar över Polismyndighetens uppgifter och att Polismyndigheten i stället erhåller vetorätten som kommunen för närvarande innehar i den nu gällande lagstiftningen.

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att godkänna förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Remiss - Justitiedepartementet - Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102) STK-2025-1499, underlag
- G-Tjänsteskrivelse TN 251125 remiss från stadskontoret (STK 2025–1499) slutbetänkande i Utredning SOU 2025:102

- Förslag till yttrande TN 251125 remiss från stadskontoret (STK 205-1499) slutbetänkande i Utredning SOU 2025:102

Beslutsplanering

Tekniska nämnden 2025-11-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund

Stockholms stad (hädanefter Stockholm) har genom sitt Trafikkontor, sedan några år tillbaka varit drivande bland landets kommuner såvitt avser frågan om en av Stockholm önskad ”omvänd ordning” inom ramen för tillståndsgivning vid ianspråktagande av offentlig plats enligt 3 kap ordningslagen (1993:1617). Stockholm har i kontorsyttranden efterfrågat Malmö stads och Göteborgs stads inställning i frågan.

Stockholm har också inhämtat utlåtande från sakkunniga (tidigare hovrättsrådet Kazimir Åberg – författare till *Ordningslagen: kommentarer och rättspraxis* – samt från jurister vid Sveriges kommuner och regioner). Malmö inställning har lämnats i kontorsyttrande från fastighets- och gatukontoret och förvaltningen var i vissa avseenden kritisk till den föreslagna ordningen då många frågor uppkom som förblivit obesvarade och som heller inte besvaras i detta slutbetänkande. Förvaltningen framförde bl.a. i sitt dåvarande yttrande att konsekvenser av den omvända ordningen inte i tillräcklig omfattning blivit belysta.

Den 29 augusti 2024 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att överväga åtgärder för en stärkt tillsyn av tivoliverksamheter och en översyn av vissa uppgifter som utförs av Polismyndigheten. Uppdraget i den del som avser tillsyn över tivoliverksamheter har redovisats i delbetänkandet *Säkrare tivolier (SOU 2025:40)* i april 2025, TN-2025-863. De återstående frågorna behandlas i förevarande slutbetänkande (nedan utredningen).

Nedan redovisas förslagen i utredningen samt fastighets- och gatukontorets inställning i förhållande till respektive förslag vad avser kapitlen *Vissa tillstånd enligt ordningslagen* och *Parkeringsanmärkingar*. Vad avser kapitel *Skyddsåtgärder vid övergivna gruvhål* samt *Stämningssmannaverksamhet* lämnar förvaltningen inga synpunkter då detta inte berör nämndens eller kommunens ansvarsområde.

Förvaltningens övergripande inställning till utredningens förslag

Utredningen har föreslagit att överförandet av ansvaret till kommuner ska ske redan 2027-01-01. Lämpligt vore att ytterligare införandetid medges om utredningens förslag blir till verklighet.

På sidan 10 i utredningen anges;

[[Utifrån de utgångspunkter som anges i direktiven har utredningen ansett att det finns anledning att flytta uppgifter som saknar betydelse för Polismyndighetens kärnverksamhet, har låg polisiär relevans och kan utföras lika bra eller bättre av andra myndigheter utan att kostnaderna ökar eller framstår som omotiverade.]]

Det är förvaltningens uppfattning att de uppgifterna som föreslås att överlämnas till kommuner har betydelse för polisens kärnverksamhet och har polisiär relevans. I sammanhanget bör pekas på att det genom årens lopp i Malmö synes ha haft stor betydelse för annan underrättelseverksamhet hos polisen att myndigheten har haft en nära kännedom om tillstånd för användande av offentlig plats. Detta torde emellertid primärt vara polisens invändning att lämna.

Vad avser sista ledet i ovan citat är det förvaltningens uppfattning att kostnaderna kommer att öka för kommunerna. En ungefärlig beräkning den tillståndsavgift som tas ut av polisen jämfört med det antal tillståndsansökningar som nämnden genom sin upplåtelseenhet hanterar, ca 1500 ärenden, uppgår till 1 485 000 kronor. Nämnden kan konstatera att en sådan intäkt inte kommer kunna täcka det tillkommande behovet av resurser för handläggning av ansökan för att kunna upprätthålla förvaltningslagens krav på rimlig servicenivå. Denna summa kan möjligen kompensera kostnaden för kanske två tillkommande tjänster inklusive sociala avgifter. Förvaltningen kan konstatera att en sådan intäkt inte kommer kunna täcka det tillkommande behovet av resurser för handläggning av ansökan för att kunna upprätthålla förvaltningslagens krav på rimlig servicenivå. Här kan det också noteras att det (enligt uppgift från polisen i region syd) endast ställs krav om gymnasieutbildning på den personal vid polismyndigheten som f.n. handlägger tillståndsärenden, vilket möjligen kan bidra till att hålla lönekostnader lägre.

För mindre kommuner, bland annat landsbygdskommuner, kan den tillkommande kostnaden vara avgörande, även om utredningen pekar på möjligheten till kommunal samverkan (som utredningen dessutom synes förorda). Småkommuner i landsbygdskommuner i norr skulle således samverka om tämligen omfattande ytor om vilka man knappt kan ha kännedom och där tillsyn kan synas omöjlig att upprätthålla.

Intäkter från ansökningsavgifter ska täcka tillsyn (för vilket avgift visserligen också kommer kunna tas ut i vissa fall) – innefattande att kommunerna för att kontrollera om tillståndshavare och andra uppfyller de krav som följer av ordningslagen gör kontroller,

platsbesök eller liknande, meddelande av beslut om åtgärder som syftar till att åstadkomma rättelse av den ansvarige, utfärdande av föreläggande m.m. Även om införandetiden är kort har utredningen inte föreslagit någon förordningstext avseende kommuners rätt att ta ut avgifter för ansökningar.

Vidare anges på sidan 10 i utredningen:

[[Utredningen har emellertid bedömt att tillståndshanteringen visserligen kan aktualisera frågor om ordning och säkerhet, men att de frågorna inte kan sägas vara av dominerande betydelse.]]

Det är förvaltningens uppfattning att frågor de facto handlar om övervägande av just ordning och säkerhet och i detta har polisen den övergripande bilden.

Ytterligare anges på sidan 10 att:

[[För att tillgodose att eventuella ordnings- och säkerhetsaspekter beaktas föreslås att Polismyndigheten ska ha möjlighet, men inte skyldighet, att yttra sig över ansökan samt rätt att ställa upp villkor för beviljande av tillstånd att ta i anspråk offentlig plats. Det föreslås att Polismyndigheten, likt kommunerna i dag, ges vetorätt för beviljande av tillstånd att ta i anspråk offentlig plats.]]

Förvaltningen kan konstatera; att kommuner alltid ska remittera polisen enligt den föreslagna lydelsen i 3 kap. 2 § (sidan 21 i slutbetänkandet); att det ännu inte, visserligen av naturliga skäl när det är i ett så relativt tidigt stadie, är klarlagt till ”vem” inom polisen remiss ska ställas; att det är osäkert med handläggningstider; samt att kommuner kommer att få till sig ansökningar om frågor i enlighet med kap 2 i ordningslagen – allmänna sammankomster och offentliga tillställningar – där polisen ska fortsatt vara tillståndsmyndighet. (Det kan förekomma att sökanden enbart söker för offentlig tillställning men där det i ett sent skede framkommer att fråga också rör användande av den offentliga platsen.)

Eftersom den föreslagna omvända ordningen bottnar i att utredaren bedömer att dessa ärenden har låg polisiär relevans borde inte den typen av ärenden vara av brådskande karaktär och därmed borde kommunerna kunna kravställa ansökningstider för att ha god tid att remittera polisen, samt ha möjlighet att avslå för sent inkomna ansökningar? Skyndsamhetskravet behöver definieras närmare, men även hur lång tid polisen behöver för att svara på remisser. Polisen remitterar i dagsläget flera instanser avseende ordning och säkerhet men av utredningen framgår det inte ifall det är kommunerna eller polisen som ska remittera övriga instanser, till exempel Räddningstjänsten.

Förvaltningens uppfattning är att polisen är den myndighet som ska göra en samlad bedömning avseende ordning och säkerhet då polisens bedömningar baseras på

information som inte finns tillgänglig för kommuner. Förvaltningen är av uppfattningen att det även fortsatt är polisen som bör vara ansvarig för den övergripande bedömningen avseende ordning och säkerhet.

Utredningen påpekar att uttag av vissa avgifter får ske enligt självkostnadsprincipen (sida 113–115 i utredningen), något som skulle kunna innebära differens i ansökningskostnad mellan olika kommuner, d v s det kostar kanske 800 kronor att ansöka om tillstånd i en Malmö närliggande kommun, medan det i Malmö kanske kan komma att kosta 1 200.

På sidan 64 i utredningen anges:

[[Enligt utredningen framstår det som naturligt att kommunen äger frågan om sanktioner vid olika former av missförhållanden beträffande tillstånd som kommunen utfärdar.]]

Förvaltningen anser att det är otydligt vilka krav som gäller för kommuner att följa upp de villkor som ställs av polisen gällande ordning och säkerhet, samt vilka möjligheter kommuner har att sanktionera. På sidan 131–132 i utredningen framgår att ett påpekande från polisen till kommunen om att risk föreligger för att ordning och säkerhet äventyras bör leda till återkallelse av tillstånd. Detta tolkar förvaltningen som att huvudansvaret för uppföljning av villkor gällande ordning och säkerhet ligger hos polisen då det är de som besitter den utbildning och kompetens som behövs för dessa uppgifter.

Eftersom polisen fortsatt ska beredas möjlighet att yttra sig kommer det fortsatt behövas resurser för ändamålet vid polisen. Resursanspråket bedöms i utredningen vara i mer begränsad omfattning och därmed blir förvaltningens farhåga att polisens nerskalade resurser för handläggning kan komma att påverka ärendehanteringens kvalitet. Vad som inte framkommer i utredningen rörande resursanspråket är de avskrivna ärenden i enlighet med kapitel 3 som inte kunnat hanteras i tid på grund av att ärenden i enlighet med kapitel 2 i ordningslagen prioriteras. Till exempel har enligt uppgift från polisen i region syd ca 750 ärenden avskrivits under 2024. Det blir avgörande för kommunerna är att polisen har tillräckliga resurser att handlägga remitterade ärenden då mängden ärenden kan variera och svarstiderna vara korta i synnerhet för ärenden som omfattar både kapitel 2 och 3 i ordningslagen.

Utredningen anger att påbörjade ärenden ska fortsatt handläggas enligt den tidigare gällande ordningen. Övergripande kan det konstateras att många tillstånd är utfärdade och gäller över lång tid. Hur sådana tillstånd ska hanteras lämnar utredningen i det närmsta oberört.

Sammantaget vill således förvaltningen framhålla att de anförda orsakerna till den omvända ordningen synes förfelade.

Vissa tillstånd enligt ordningslagen

Utredningen ska ta ställning till om och i vilken utsträckning ansvaret för tillståndsprövning enligt 3 kap. ordningslagen ska flyttas från Polismyndigheten (hädanefter polisen) till kommunerna eller någon annan lämplig huvudman och om en ansvarsflytt till en ny eller flera nya huvudmän föreslås, föreslå vilken eller vilka huvudmän som ska ta över uppdraget. Om en ansvarsflytt föreslås, ska utredningen ta ställning till om, i vilken utsträckning och på vilket sätt polisen bör informeras och ges möjlighet till inflytande i den fortsatta ärendehantering, till exempel genom möjlighet att lämna yttrande eller uppställa villkor för tillstånd. Om en ansvarsflytt föreslås, ska utredningen ta ställning till om även polisens ansvar för återkallelse av tillstånd, utfärdande av förelägganden och annan tillsyn ska flyttas till den eller de nya huvudmännen. Slutligen om en ansvarsflytt föreslås, ska utredningen ta ställning till om det behövs ny reglering för att möjliggöra nödvändigt informationsutbyte mellan polisen och den huvudman som utredningen föreslår (kommuner) och lämna nödvändiga författningsförslag med anledning av detta.

Utredningen anför på sidan 40 avseende renodling av polisiär verksamhet, att nedanstående kriterier ska vara uppfyllda i tillräcklig utsträckning för att överföra arbetsuppgifter till andra huvudmän alternativt upphöra – om inte detta medför betydande konsekvenser för ett medborgare- eller samhällsekonomiskt perspektiv;

[[1. Polisen ska i princip belastas med endast de arbetsuppgifter som kan anses utgöra ett naturligt led i funktionen att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Polisen bör således endast tillföras sådana arbetsuppgifter där ett ordnings- eller säkerhetstänkande är av dominerande betydelse vid utförandet av uppgiften och som i princip kräver den kompetens och utbildning som en polis normalt besitter.

2) Principen att polisen ska vara den huvudaktör som på samhällets vägnar har befogenhet att använda våld mot medborgarna bör i största möjliga utsträckning upprätthållas även om det vid sidan om polisen finns yrkesgrupper i dag som har vissa befogenheter på området. Även om den övergripande utgångspunkten ordnings och säkerhetstänkande inte ingår som ett dominerande moment ska en uppgift ankomma på polisen om det kan antas att våld eller tvångsmedel kan komma att behöva användas för att utföra den.

3) Polisen ska endast utföra uppgifter som ligger inom ramen för polisens nuvarande utbildning och kompetens.]]

Förvaltningens ståndpunkt är att tillstånd som avses överföras till kommuner i utredningen är sådana där ordnings- eller säkerhetstänkande är av dominerande betydelse, att våld eller tvångsmedel kan komma att behöva användas för att utföra arbetsuppgifterna (oaktat om detta sker i mindre eller större omfattning). Beträffande punkten 3 kan förvaltningen inte ha någon åsikt om denna då punkten rör polisens utbildningar och kompetens.

Det kan noteras att det är tredje gången förslag på överförande av arbetsuppgifter i enlighet med ordningslagen från polis till kommun utformats och att det vid två tidigare tillfällen frånfallits på grund av, vad får antas, att kriterier var uppfyllda för att polisen skulle bibehålla arbetsuppgifterna.

Förvaltningens inställning redovisas övergripande och där det är möjligt med hänvisning till sidnummer.

Särskilt om pyroteknik, skjutvapen m.m.

Utredningen föreslår att kommunerna ska omhänderta tillstånd till sprängning inom detaljplanelagt område, tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område, tillstånd för den som är under 18 år att använda luft- eller fjädervapen inom detaljplanelagt område utomhus, tillstånd till användning av pyrotekniska varor och tillstånd enligt lokala föreskrifter för att upprätthålla ordningen på offentlig plats. Det sistnämnda behandlas under egen rubrik. Utredningen anför att tillståndshanteringen avseende pyrotekniska varor är så likartad tillståndshanteringen gällande användande av offentlig plats att det för dessa frågor är motiverat att de hanteras av samma tillståndsmyndighet, d v s kommunerna.

Förvaltningen anser att sådana frågor definitivt utgör frågor om ordning och säkerhet vilka bör bedömas av polisen. Inslaget av användning av den offentliga platsen – argumenten för att kommuner ska ta över handläggning enligt tillstånd till användande av densamma – synes lågt vad gäller dessa tillstånd, varför argumentationen om snarligheten i tillståndshanteringen blir förfelad.

Förvaltningen kan också konstatera att samtliga landets ordningsföreskrifter utfärdade i enlighet med ordningslagen i fall av byte av huvudman ska ske behöver skrivas om och underställas respektive länsstyrelse.

I sammanhanget kan jämföras med att utredningen har bedömt att uppgiften att utföra stämningsmannadelgivning åt andra kräver ett visst mått av säkerhetstänkande och att sådan verksamhet kan ha betydelse för polisens kärnverksamhet i övrigt. Ett sådant säkerhetstänkande skulle således inte behövas vid bedömningen av användande av pyroteknik, användning av eldvapen inom detaljplanelagt område etc., förhållande om

vilket förvaltningen anser det motsatta till vad utredningen anför, särskilt i ljuset både av den tid och omgivningspåverkan Sverige befinner sig. (Som bekant kan pyroteknik användas som vapen.)

Avsaknad av statistik omöjliggör planering av resurser för att kunna hantera dessa tillståndsfrågor. Kommuner torde heller inte ha någon kännedom om vad handläggningen de facto innebär, vilka faktorer som ska bedömas.

Förvaltningen vill också påpeka att vad gäller s.k. skyddsjakt, där fråga blir om tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område, kommunerna blir både tillståndsgivare och utövare. Upplysningar som kommunerna kan begära när någon annan än kommunens skyddsjägare söker tillstånd är begränsade, exempelvis då fråga om vapenregister – som fortsatt ska hanteras av polisen – är föremål för sekretess.

Utredningens resonemang runt fördelning av tillstånd till pyroteknik (sidan 59 och framåt i utredningen) ger upphov till ytterligare frågor om tillståndshantering i samband med allmän sammankomst och offentlig tillställning, vad gäller idrottstillställningar, där det antingen kan bli polisen eller kommunen som handlägger tillståndsfrågan.

Förvaltningen menar att skiljelinjen inte enbart kan sägas föreligga vid inomhus eller utomhusarrangemang.

Det bör också noteras att tvivel kan uppkomma om huruvida kommuner framöver har rätt att reglera område och tidpunkter inom vilket användning av pyroteknik kan förekomma. I vart överklagbart beslut skulle kommuner ange villkor.

Sanktioner som kommuner kan vidta vid användning av pyroteknik utan tillstånd synes inte ha någon direkt verkan.

Sammantaget vill förvaltningen framhålla att de anförda orsakerna till den omvända ordningen även rörande tillstånd till sprängning inom detaljplanelagt område, tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område, tillstånd för den som är under 18 år att använda luft- eller fjädervapen inom detaljplanelagt område utomhus, tillstånd till användning av pyrotekniska varor synes förfelade.

Tillstånd enligt lokala föreskrifter för att upprätthålla ordningen på offentlig plats

Förvaltningen vill ånyo påpeka att med anledning av utredningens förslag kommer landets samtliga lokala ordningsstadgor/ordningsföreskrifter behöva skrivas om. Det kommer att innebära ett tämligen högt tryck på landets länsstyrelser, en fråga som inte

berörs i utredningen. Det kan också konstateras att vissa föreskrifter är tillkomna med anledning av polisens behov – som exv. lustgasparagrafer som polisen efterlyst i många kommuner– och detta tyder på att lokala föreskrifter absolut kan vara av polisiär relevans. Även frågor om föreskrifter rörande förtäring av alkohol och camping är tillkomna efter begäran från polisen, den sistnämnda med anledning av migrantboenden i bilar som polisen önskat få redskap att hantera. Också frågor om hundar, koppeltvång med mera är frågor enligt lokala ordningsstadgor där polisiär relevans är högst påtaglig med anledning av att polisen har våldsmonopolet.

Upprätthållande av ordning på offentlig plats är också till sist en polisiär åtgärd.

Sammantaget vill således förvaltningen framhålla att de anförda orsakerna till den omvända ordningen vad avser tillståndsgivning enligt lokala ordningsföreskrifter synes förfelad.

Om handläggning och ekonomi

Rent övergripande kan det noteras att förutom att resurser ska införskaffas, system att hantera ansökningar ska upphandlas (med de tidsdräkter en sådan upphandling kan utsättas för) ska ordningsföreskrifter skrivas om. Det bör påpekas att ändring av lokala ordningsföreskrifter kan i tid innebära allt från tre månaders handläggning till upp till ett år beroende på politisk hantering och länsstyrelsens både inställning men framförallt möjligheter i form av personalresurser. Kommuner måste ges en rimlig möjlighet att tillförsäkra sig kunskap och kännedom om de olika tillståndens handläggning, som exv. underrättelseskyldigheter som tillkommer, utöver tillstånd för användande av offentlig plats – s.k. belamring.

Förvaltningen menar att handläggningen av till exempel föremål som flyttas på sökandens bekostnad inte är tillräckligt utredd. Var ska föremålen förvaras om de ska sparas, betingar föremålen något värde – vem gör bedömningen av det, ska kommuner likt fordonsflyttningslagstiftning överta ägandet eller ska sökanden ha möjlighet att hämta ut sina flyttade föremål? Hur länge ska kommuner förmodas spara föremålen? Hur bevisas ägande om det är en okänd som belamrat offentlig plats? Förvaltningen antar att hittegodslagen inte kommer kunna vara applicerbar. Det kan tänkas uppkomma situationer när föremål som anträffas är utsatta av okända – detta blir då kommunens kostnad att undanska – ett förhållande som i och för sig råder redan idag. Frågan förtjänar emellertid att ytterligare belysas.

Hotfulla situationer kan uppkomma vid flytt av föremål där tillstånd inte sökts eller löpt ut. Kommuner har inget våldsmonopol – sådant tillkommer polisen.

Att införa ett skyndsamhetskrav på kommuner, utöver det som gäller enligt förvaltningslagen, innebär att kommunerna ständigt måste ha beredskap, att konstant bemanning måste upprätthållas i förhållande till de arbetsrättsliga krav myndigheter har på sig, vilket kan bli utmanande med kommunens begränsade resurser i jämförelse med polisens nationella organisation som har bättre möjlighet till den typ av beredskap.

Vad gäller överprövningsmöjligheter föreslår utredningen att kommunens beslut om användande av den offentliga platsen överklagas i en ordning och andra tillstånd i annan ordning. Här måste det således särskiljas när en fullföljdshänvisning ska lämnas eller ej så att den enskilde inte utsätts för rättsförluster genom felaktig handläggning, ett grannliga arbete som inte i tillräcklig utsträckning är utrett.

Förslaget att genomföra en omvänd ordning enligt ordningslagen bedöms sammantaget innebära att knappt 71 årsarbetskrafter (av ca 40 000 anställda inom polisen) frigörs inom polisen med en förlust av intäkter om 28 miljoner kronor. Lagförslaget får anses frigöra förhållandevis små resurser med hänsyn till den förändring som påförs kommuner och andra myndigheter. De kostnader som försvinner i och med överförandet utgörs enligt utredningen av 47,1 miljoner kronor.

Förvaltningens uppfattning är att fördelarna av den omvända ordningen inte överväger nackdelarna därav, att beskrivning av ekonomin innefattande kostnader för kommuner är kraftigt nedvärderad och att i och med detta den sedan länge allmänt vedertagna finansieringsprincipen därmed inte tillräckligt beaktas. Det finns också en uppenbar risk att olika kommuner fattar olika beslut om liknande tillståndsärenden, ett faktum som utredningen i vissa avseenden berör som en effekt av det kommunala självstyret.

I dagsläget är kommunens åtgärder att verka som remissinstans. Som sådan besvaras polisens remisser på delegation. Med anledning av att besluten både kommer att innefatta myndighetsutövning, om utredningens förslag går igenom, och politiska ställningstagande måste delegationsordningar troligen ändras i landets alla kommuner.

Sammantaget vill förvaltningen framhålla att de anförda orsakerna till den omvända ordningen vad avser tillståndsgivning enligt lokala ordningsföreskrifter synes förfelad också vad gäller handläggningsfrågor som att de ekonomiska konsekvenserna inte är vare sig tillräckligt utredda eller korrekta.

Parkeringsanmärkningar

Hantering av rättelser och bestridanden av parkeringsanmärkningar

Utredningen föreslår att hanteringen av rättelser och bestridanden enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift ska övergå från polisen till Transportstyrelsen. Transportstyrelsens beslut ska sedan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Förvaltningen ställer sig positiv till att det nu fastställts att kommunen inte ska vara huvudman för hanteringen av rättelser och bestridanden.

Förvaltningen ställer sig dock frågande till nyttan av att Transportstyrelsen tar över polisens uppdrag. Transportstyrelsen som myndighet är mer centraliserad än polismyndigheten och har en sämre geografisk täckning. I Malmö hanteras bestridanden av polisområde Syd, som täcker regioner i södra Sverige. Förvaltningen är nöjd med hur hanteringen av bestridanden och rättelser är organiserad i dagsläget och ser en stor risk med att den lokala förankringen tappas vid en flytt till Transportstyrelsen.

Polisområde syd och de handläggare som jobbar med bestridanden besitter stor erfarenhet och kompetens kring dessa frågor. Polisområde syd jobbar med 93 kommuner och under 2024 var nästan 40 % av de hanterade bestridandena utfärdade i Malmö. I dagsläget upplever förvaltningen att bestridanden ofta utreds utifrån en hög lokalkännedom samt i många fall i direktkontakt med enskilda handläggare av trafikregleringsfrågor på kommunen. Förvaltningen har upplevt att det finns en vilja att skapa en förståelse för samt inhämtande av kunskap om lokala förhållanden för att kunna fatta rätt beslut. Detta har lett till goda kontaktvägar mellan kommun och polismyndighet i dessa frågor. Det sker även ett antal samordningsmöten varje år där principiellt viktiga frågor kring bestridanden och rättelser diskuteras där polismyndigheten kan ge återkoppling till kommunens föreskrifts- och utmärkningsarbete. Det är dessutom försvinnande få bestridanden som får rätt i högre instans vilket vittnar om kvalitén i polisens arbete. Hur ska dessa styrkor och denna erfarenhet tas tillvara vid en flytt till en ny organisation? Hur säkerställs att kompetensen bibehålls? Kommer de handläggare som idag jobbar med bestridanden hos polisen flyttas till Transportstyrelsen?

Förvaltningen ser även en risk med att en centraliserad myndighet ser annorlunda på handläggningen av ärendena och att genom ett förändrat arbetssätt skapas ett större avstånd mellan kommun och den handläggande myndigheten. Förvaltningen anser att utredningen behöver belysa denna risk. Utredningen borde i större detalj beskriva hur organiseringen av ett nytt eventuellt huvudmannaskap hos Transportstyrelsen skulle kunna se ut och hur denna är anpassad till rådande god hantering av bestridanden.

Hur rättelser ska hanteras framöver hos Transportstyrelsen utreds inte heller i någon större detalj. Förvaltningen anser att det är av stor vikt att utredningen i detalj skulle avhandla denna fråga. I stället återstår många frågetecken kring hur möjligheten till rättelse ska tillämpas.

Det är oklart vad de faktiska vinsterna blir för skattebetalarna om den föreslagna flytten genomförs. Vad är vinningen för skattebetalaren? Det är svårt att se att åtgärden i någon större omfattning skulle leda till att polismyndigheten får mer resurser att

fokusera på sitt kärnuppdrag. Utredningen beskriver att det frigörs cirka 27,5 årsarbetskrafter per år. Detta i en verksamhet med totalt cirka 40 000 årsarbetskrafter. Och utifrån riskerna som beskrivs ovan förefaller det som att de negativa effekterna kan överskugga de eventuella positiva effekterna som uppstår.

Även i utredningens konsekvensbeskrivning framförs det att det kan finnas en tid av sämre effektivitet i form av en omställningsperiod. Vad innebär detta för rättssäkerheten och vilka åtgärder ska sättas in för att minimera denna period? Vad kommer omställningsperioden innebära för medborgaren? Sådana frågeställningar anser förvaltningen är helt utelämnat i utredningen. Förvaltningen önskar därmed en mer grundlig konsekvensanalys av förslaget.

Sammantaget menar förvaltningen att den föreslagna ordningen inte innebär någon förbättring för vare sig kommuner eller medborgare.

Sammanfattning av förvaltningens synpunkter

Övergripande synpunkter

- Införandetiden (2027-01-01) är alltför kort.
- De föreslagna uppgifterna har tydlig **polisiär relevans** och bör kvarstå hos Polismyndigheten.
- Kommunernas **kostnader kommer att öka**. Risken är överhängande att kostnaderna inte kommer kunna täckas av tillståndsavgifter.
- Den kommunala **finansieringsprincipen** beaktas inte tillräckligt.
- Små kommuner riskerar särskilt stora utmaningar avseende bemanning vilket kan medföra stora administrativa och ekonomiska konsekvenser.

Vissa tillstånd enligt ordningslagen

- Frågor om offentlig plats, pyroteknik, skjutvapen och sprängning rör **ordning och säkerhet** och bör även fortsättningsvis hanteras av polisen.
- Kommunerna saknar den **kompetens, erfarenhet och underrättelseinformation** som krävs för säkerhetsbedömningar.
- **Remissförfarande och överklagandeordning** är otydligt reglerade.
- Genomförandet innebär **betydande administrativ belastning**, bland annat genom krav på omskrivning av lokala ordningsföreskrifter och anpassning av delegationsordningar.

- Den föreslagna reformen frigör endast marginella resurser hos polisen i förhållande till kostnaderna för kommunerna.

Handläggning och ekonomi

- Nya system och rutiner måste införas, vilket kräver tid och finansiering.
- Oklara regler om hantering av omhändertagande av föremål, skyndsamhetskrav och rättsmedel riskerar att leda till rättsosäkerhet.
- Kommunerna saknar befogenheter för ingripanden i ordnings- och säkerhetsfrågor.

Parkeringsanmärkningar

- **Nyttan med att överföra uppgiften från polisen till Transportstyrelsen är tveksam**, eftersom lokalkännedom och etablerad samverkan riskerar att gå förlorad.
- Utredningen saknar tydlig **konsekvensanalys** av hur rättssäkerhet, effektivitet och kompetens ska säkerställas i den nya ordningen.

Samlad bedömning

Förvaltningen ställer sig kritisk till utredningens förslag om att överföra vissa tillståndsuppgifter från Polismyndigheten till kommunerna. Förvaltningen anser att förslaget i flera delar är otillräckligt utrett och riskerar att medföra ökade kostnader, otydlig ansvarsfördelning och försämrad rättssäkerhet. Förslagen bedöms inte leda till förbättringar för vare sig kommuner, Polismyndigheten eller medborgare. Fördelarna med den omvända ordningen överväger inte de administrativa, ekonomiska och rättsliga nackdelarna.

Ansvariga

Annika Larsson Enhetschef
Maria Hultin Avdelningschef
Tobias Nilsson Direktör